

fy eller forarbejde en Frakke; det bliver Svendens Sag. Ikke desto mindre siger man, at Svendeproven skal give Udgang til at blive Mester! Dette forekommer mig i den Grad at være en Karikatur, at man burde have undladt at opstille det her. — Fra andre Sider er den store Dispensationsret, som Ministeren har faaet, bleven omtalt; man har aabnet alle Sluser, uden at opstille nogen som helst Betingelse eller Hindring, for enhver, som Ministeren føler Lyst til at give Udgang til Næring, til at komme ind paa Haandværksområdet. Jeg ser da ikke, at Jagproven kan have Spør af Nytte. Man har i Kommissionsbetænkningen sagt, at det skulde være i Forbrugernes Interesse, og man har nævnt Bygningsvæsenet som Eksempel paa, at det skal være heldigt for Forbrugerne, at der er Jagprøver for Opførelse af Huse og Indretning af Beboelseslejligheder. Det synes ikke, at Kommissionen har haft Øje for det Straamandsvæsen, mod hvilket baade Arbejdere og Arbejdsgivere have ført saa håard en Kamp i Kjøbenhavn som ogsaa andre Steder. Netop i Ly af Straamandsvæsenet have Kapitalister købt en Mand, som intet ejede, og ladet mange Bygninger opføre her i Kjøbenhavn under en saadan Mand's Ledelse. Det har ført til et System, som er aldeles forfæstligt, og man skulde nødig henvise dertil som Eksempel paa, at Jagprøver ere i Forbrugernes Interesse. — Medens jeg taler om Straamandsvæsenet, skal jeg berøre den Stilling, som fremkommer, naar Selstaber skulde have Ret til at udøve Næringsdrift. Kommissionens Flertal betragter det som en Fordel for Haandværket, at i Fremtiden skal der i det mindste være een af dem, der have Ledelsen, som har aflagt Jagprøve. Det er min Overbevisning, at dersom man fik det indført ved Lov, vilde det være det samme som at gøre Straamandsvæsenet lovligt, thi tro dog endelig ikke, at den, der har tilstrækkelig Kapital til at købe en stor Bedrift eller samle et Selstab, skulde ville gaa hen og alliere sig med en selvstændig Haandværker og give ham Plads i den øverste Ledelse af Virksomheden! Nej, paa det tekniske Omraade vil man give Jagdygtigheden Plads; dertil købe de Jagdygtigheden, thi der have de Brug for den; men de sætte ikke en fagdygtig Mand i Spidsen for den rent forretningsmæssige Del af deres Bedrift. Resultatet vil derfor blive, at de lige saa godt kunne tage en polyteknisk Kandidat som en fagdygtig Haandværker eller ogsaa et Individ, som maaske en Gang i Tiden har aflagt en Svendeproeve, men som ikke giver nogen som helst Garanti for Dyg-

tigheden paa det faglige Omraade, medens der dog derved gives Forretningen et Stik af at være i Besiddelse af Jagdygtighed. En saadan Ordning vil være ensbetydende med at legalisere Straamandsinstitutionen paa det Omraade.

Jeg har altid erklæret mig for en Modstander af Bestemmelserne om Forbrugsforeningerne, men skal ikke nu gaa nærmere ind derpaa, da disse Bestemmelser alt ere blevne tilstrækkelig imødegaaede fra anden Side.

Der er saa endnu kun et Omraade i dette Lovforslag, som det særlig har interesseret mig at studere. Det er Forslaget om Mesterorganisationerne. I alle de Aar, jeg har deltaget i den Bevægelse, der har reist sig blandt Arbejderne herhjemme som over alt i Verden, har jeg mangfoldige Gange hørt udtale fra Arbejdsgivernes Side, at det, at Arbejderne slutte sig sammen i Organisationer, medfører Tvang og Tyranni over for anderledes tænkende, over for dem, der have Lyst til at arbejde under andre Forhold. Man har raabt paa, at vi tyranniserede Arbejderne gennem Jagorganisationerne, at under vort Regimente ere Arbejderne ikke fri, men ere afhængige af de Personer, som staa i Spidsen for Arbejderbevægelsen. Nu er man kommen til et andet Resultat, — saa synes det i det mindste — nu foreslaar man, at Mestrene skulde organisere sig akkurat eller paa lignende Maade som Svendene. Man paastaar ganske vist i Betænkningen, at disse Organisationer ville være uden nogen som helst Tvang, men ikke desto mindre generer man sig ikke for at foreslaa, at enhver, som har faaet Næringsadkomst i en Næringsfreds, skal være pligtig til at gaa ind i disse Foreninger eller i alt Fald aarlig betale Bidrag dertil, hvis han ikke vil være Medlem. Og saa siger man, at man ikke har villet øve Tvang. Det er kun os, der have villet tyrannisere. Jeg tror, de Herrer maa beholde Stempleet af Tyranni og ikke kunne sætte det paa os, der have kaldet sammen Arbejderne til frivillige Organisationer i deres Sag. Saa snart de skulde have Lovgivningens Stempel, saa opregne de alle disse Fordele ved Foreningerne, tekniske Stoler, Jagprøver og alt det øvrige, som de skulde kunne bevirke, det er ikke Tvang, siger man, paa anden Maade, end at de, der ikke ere i Foreningerne, saa ikke disse Fordele. Det forekommer mig, at det er at laa sig jaaledes paa Munden, som man overhovedet er i Stand til. Jeg har imidlertid selvfølgelig ikke noget imod det, naar man udretter noget godt dermed. Jeg har ikke det mindste imod, at Arbejdsgiverne or-